

6. 4. SPORTOVNĚ REKREAČNÍ AKTIVITY

Přehled sportovně rekreačních aktivit je obsahem grafické části výkres č.A Sportovně rekreační využití území/zimní rekreace a 3B Sportovně rekreační využití území/letní rekreace. Níže uvedené aktivity a záměry jsou v grafické příloze označeny číslem dle textu [ozn].

TRENDY VE SPORTU A REKREACI

Kvantitativní nárůst

Statistiky dokládají nárůst počtu lidí trávících volný čas sportováním a rekreací všeobecně. Závěry Programu rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje dokládají tento trend v Jizerských horách (viz kapitola 3.1.1.).

Kvalitativní změny

Kromě uvedeného kvantitativního rozvoje je zřejmá orientace na tzv. outdoorové aktivity, které nesledují pouze trávení volného času, ale jde o sportovní a výkonnostní aspekt těchto aktivit. V souvislosti s tržními a ekonomickými možnostmi se tyto aktivity rozvíjejí do masového rozsahu a zvyšuje se tlak na hledání stále nových forem disciplín. Jednotlivé typy rekreačních a sportovních aktivit mají různé nároky na prostor a infrastrukturu (viz kapitola 8.3.). Jejich rozvoj naráží na různé limity (přírodní/ochrana lesa, přírody, cenných ekosystémů) a vyvolává různé konflikty (viz kapitola 6.3.).

Trend individualizace

Tento trend je významný zejména v souvislosti s tím, že pro koordinaci ze strany Správy CHKO Jizerské hory a pro Lesy ČR, a. s., se snižuje možnost komunikovat ze spolky, organizacemi či svazy, které by nesly část odpovědnosti za chování členů a osvětu. Roste proto význam spolupráce s provozovateli služeb cestovního ruchu a zejména s obcemi.

Rostoucí mobilita

Mobilita zásadně ovlivňuje rozvoj sportu s rekreací a tlak na přírodní prostředí s tím spojený. Snadnější dostupnost, mobilita a dostupná technická řešení tlačí na rozvoj infrastruktury nutný pro mobilitu. Rostoucí tlak na rozvoj sportovně rekreačních zařízení a infrastruktury vyvolává konflikty s ochranou přírody a zejména lesních ekosystémů.

V příloze této kapitoly je přehled provozovaných aktivit na území CHKO Jizerských hor a další aspekty, které byly nebo by měly být sledovány (dle podkladů Správy CHKO JH). V následujícím přehledu bylo dodrženo dělení aktivit dle pohledu Správy CHKO Jizerské hory.

Všechny dále uvedené aktivity jsou verifikovány, tzn. koncepční záměry jsou převzaty z citovaných dokumentů a dokumentací, aktivity byly převzaty z www stránek a byly všechny prověřeny v terénu.

6. 4. 1. LETNÍ AKTIVITY

TURISTIKA INDIVIDUÁLNÍ

- pěší turistika
- cykloturistika
- turistika pro vozíčkáře
- venkovská turistika
- jízda na kolečkových bruslích a lyžích

PĚŠÍ TURISTIKA

Pěší turistika patřila a stále patří k dominantním rekreačním aktivitám, v současnosti se tato aktivita vyrovnává cykloturistice. Pěší turistika je ekologicky velmi vhodným druhem rekreační aktivity na území CHKO, nevyvolává zásahy do přírodního prostředí a ani celková zátěž při respektování značených cest nepředstavuje nebezpečí pro přírodní stav oblasti. Jizerské hory jsou protkány turistickými cestami značenými dle významu standardním značením Klubu českých turistů.

Turistické atraktivity:

Památková rezervace vesnického typu : Jizerka (obec Kořenov)

Muzea: Expozice Stará a Nová tvář Jizerských hor v muzeu na Jizerce
Sklářské muzeum v Kristiánově
Přírodovědné muzeum ve Smržovce a expozice v místním zámku
Muzeum přírody a historie Nového města pod Smrkem

Rozhledny: Slovanka
Štěpánka
Královka
Špičák u Tanvaldu
Bramberk

Skalní vyhlídky: Jizera, Krásná Máří, Ořešník, Paličnický, Frýdlantské cimbuří, Hajní kostel, Skalní hrad, Trníště, Dračí vrch, Martinská stěna, Peklo

Ostatní: pamětní kámen připomínající protržení přehrady na Bílé Desné roku 1916
kulturní památka ozubnicová trať 7 km mezi Tanvaldem a Kořenovem
Novoměstská kyselka – pramen v Novém městě p/S
Lázně Libverda s Obřím Sudem

Vzdělávací: Ekologické středisko v Oldřichově v Hájích (Suchopýr o.p.s.)
V realizaci je ekologické školící středisko na Jizerce
(Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor)

Naučné a exkursní stezky v Jizerských horách:

- naučná stezka Bukovec – Jizerka – rašeliniště Jizerky
- naučná stezka Tisy pod Dračí skálou
- exkursní stezka Oldřichovské háje a skály
- lesní naučná stezka Harcov
- Jedlový důl
- Lesy Jizerských hor
- historicko-naučná stezka Nové město pod Smrkem
- kulturně naučná stezka Protržená přehrada

Vycházkové trasy:

- obce nabízejí značené vycházkové trasy s místními atraktivitami
(Smržovka, Jiřetín p/B, Tanvald, Desná, Josefův Důl, Hejnice, Nové město p/S – [www stránky obcí](http://www.stranky-obci.cz))
- nabídka vycházkových naučných tras pro zájemce, učitele a skupiny
(připravuje Společnost pro JH o.p.s. - www.projizerky.cz)

Optimalizace turistických tras a cyklotras

V současné době probíhá mapování turistických a cykloturistických tras s cílem vyznačit střetová místa a souběhy tras a v další fázi bude navrženo a vytrasováno oddělení tras (*červen/září 2005, garant Liberecký kraj, odbor kultury a cestovního ruchu; k dispozici bude na podzim 2005*).

Turistická multifunkční magistrála Euroregionu Nisa – Nová hřebenovka

(projekt je podpořen EU z Programu Phare)

Projekt je zaměřen na rozvoj cyklo, pěší a běžecké turistiky. Cílem je vytvořit optimální podmínky pro uskutečňování uvedených aktivit oddělením pátevní cyklokomunikace, oddělenou pěší turistickou stezkou, v zimě využívanou upravovanou běžeckou trasou. Záměrem je vytvořit tzv. turistický produkt, tj. ucelenou nabídku od informačního systému, značení, nástupních míst, servisu,

odpočinkových míst atd. Magistrála začíná mimo území ERN ve Špindlerově Mlýně, odkud vede na Horní Mísečky a dále po hřebenech Jizerských a Lužických hor až do Šluknovského výběžku na hranici s Německem, kde navazuje na dálkovou cyklomagistrálu Labe-Elbe. Magistrála je zčásti vedena dvěma větvemi (severní a jižní), které se spojují na hranici Lužických hor.

Trasa magistrály: Špindlerův Mlýn, Horní Mísečky, Harrachov, Magistrála Polskou republikou, Kořenov Jizerka – severní větev: Jizerka, Bedřichov, Hrádek nad Nisou
– jižní větev: Jizerka, Černostudniční hřeben, Ještědský hřeben, Lužické hory/Horní Sedlo, Petrovice
Lužické hory/Magistrála SRN, Luž, Jedlová, Krásná Lípa, Zadní Dubnice/Hinterhermsdorf.

Jizerská magistrála pro pěší turistiku

Projekt, který řeší vytvoření optimální páteční trasy pro pěší turistiku v centrální hřebenové oblasti Jizerských hor. Jizerská magistrála je součástí/subprojektem Turistické multifunkční magistrály Euroregionu Nisa. Průběh magistrály je uvažován, až na výjimky, po stávajících značených turistických cestách a pěšinách. Navrhované úpravy budou prováděny v souladu s probíhající optimalizací turistických tras. Bude upraveno cca 42 km turistických stezek, zejména stavební obnova povrchu, instalace informačního systému a úprav míst pro odpočinek. Tento projekt získal doporučení Řídicího výboru programu INTEREG III a bude se ucházet o podporu ze zdrojů Evropské unie ve výši 14 mil korun.

Dálková turistická trasa E3 (Black Sea - Iberia) Evropské turistické asociace (EWV)

Prochází Jizerskými horami v trase Kořenov – Smědava – Bedřichov – Liberec – Ještěd.

CYKLISTIKA

Cyklistika se stala v posledních letech nejdynamičtěji se rozvíjející sportovně rekreační disciplínou. Region, který byl ještě na začátku devadesátých let využíván převážně k pěším túrám prožívá obrovský cyklistický rozvoj. Díky dostupnosti a kvalitě vybavení a technických možností horských kol se Jizerské hory staly téměř přeplněny cykloturisty. Dle způsobu provozování a míry konfliktů lze rozdělit tuto disciplínu na:

- cykloturistiku (rekreační cykloturistika) – jízda po upravených a označených cyklotrasách, vedených především po silnicích nižších tříd; lze ji definovat jako jízdu na kole v takových podmínkách, které zvládne rodina s dětmi
- sportovní cyklistiku – preferuje jízdu přírodou po neupravených cestách či stezkách; cílem je pobyt a pohyb v přírodě, radost z ovládání kola, překonávání překážek (sklon, nerovnosti), výhledy do kraje, překonávání délky v kilometrech; v obtížných úsecích může být kombinována s tlačáním či nesením kola; v zahraničí označována jako „trail“ nebo „epic riding“;
- horská cyklistika – MTB cyklistika – svěbytná forma cyklistiky, která preferuje při jízdě v terénu výkonové parametry na úkor relaxace a potěšení z pohybu v přírodě a výhledy; tuto formu lze dále dělit na cross-country (tj. rychlá jízda po okruhu v členitém terénu), downhill (sjezdové disciplíny), sjezd a fourcross (co nejrychlejší jízda po svažující se trati), maraton (dlouhé, často stokilometrové trasy po terénních cestách);

Cross Country – tato forma horské MTB cyklistiky je organizovaně provozována ve sportovně rekreačním areálu Špičák na vymezeném okruhu.

Cykloturistika

Jizerské hory jsou pokryty hustou sítí, které byly v sedmdesátých letech při těžbě imisního kalamitního dřeva vybaveny panelovou či asfaltovou vozovkou. Tím se staly velmi přístupné pro cyklisty a vozíčkáře. V posledních letech vznikla hustá síť cyklotras různých kategorií – mezinárodní, nadregionální, regionální a místní. V roce 2001 byl pořízen Generel cyklistických tras Libereckého kraje, který byl základem pro vznik územně technického podkladu Registr sítě cyklotras a cyklokoridorů a koncepce cyklistiky v Libereckém kraji (rada kraje schválila 2004).

Registr je živým dokumentem, který je zpřesňován a průběžně aktualizován (viz výše *optimalizace sítě*). Pro potřeby této studie byly sledovány a graficky vyznačeny ve výkrese č. 3_B Sportovně rekreační využití území - letní rekreace:

- mezinárodní:
 - koridor Turistické multifunkční magistrály Euroregionu Nisa (viz výše)
 - ER2 Krakonošova cesta: Hrádek n/Nisou – Swieradow Zdroj
(součástí cyklokoridoru jsou trasy č. 3006, 3059, 3016, 3027, 3063)
 - Frýdlant v/Č – Harrachov přes Jizerské hory
(součástí cyklokoridoru jsou trasy 3016, 22, KR3a)
- nadregionální:
 - Krkonoško-jizerská magistrála Chrastava – Horní Branná (Náchod):
Jizerskými horami prochází v trase Nová Ves/Mníšek/Oldřichov v Hájích
/Hřebínek/Krásná Máří/Tetřeví Boudy/Kasárenská/Smědava/Malá Jizerka
/Horní Polubný
(součástí cyklokoridoru je trasa č. 22)
- ostatní:
 - č. 3016 Andělka PL/CZ Smědava (v úseku Andělka – Hejnice ozn. jako Pohodová)
Jizerskými horami prochází v trase Hejnice/Bílý Potok/Smědava
(součástí cyklokoridoru Ostritz – Smědava)
 - č. 3018 Smědava – Paseky n/J
Jizerskými horami prochází v trase Horní Polubný/Kořenov/Paseky n/J
 - č. 3019 Mníšek – Kristiánov – Desná
Jizerskými horami prochází v trase Mníšek/Fojtka/
Nová Louka/Kristiánov/Protržená přehrada/Desná
 - č. 3020 Liberec – Jizerka – Harrachov
Jizerskými horami prochází v trase Liberec
/Česká Chalupa/Maliník/Královka/Hrabětice/Josefův Důl/
Mariánskohorské boudy/Protržená přehrada/U bunkru/Malá Jizerka/Mořina –
probíhá návrh prodloužení Martinské údolí/Harrachov ČD Mýtiny/Harrachov
Anenské údolí „Pod můstky“
 - č. 3021 Kristiánov – Jablonec n/N
Jizerskými horami vede v trase Kristiánov/přehrada Josefův Důl/Janov
n/N/jablonec n/N-Rybářská bašta
 - č. 3022 Josefův Důl – Desná
Jizerskými horami prochází v trase Josefův Důl/Albrechtice v/J/Desná
 - č. 3023 Hřebínek – Jablonec n/N
Jizerskými horami prochází v trase Hřebínek/
Gregorův kříž/Bedřichov/Královka/Hrabětice/Simerink/Jindřichov/Jablonec n/N-
Rybářská bašta
 - č. 3024 Oldřichov v Hájích – Albrechtice – Frýdlant v/Č
 - č. 3018 Čermákovy Rovně – Kořenov I
probíhá vymezení trasy v návrhu Čermákovy Rovně křížení s trasou č. 4170/Na
Perličku/chata Hvězda/Kořenov I/Horní Polubný kostel/pod Václavíkovou
studánkou/sedlo pod Zámky/křižovatka Jezdecká x KnížecíúHraniční/Předěl/
Tišina/U Červeného buku/Nové Město pod Smrkem náměstí
 - č. 3085 – pásová modrá
Stav: Paseky nad Jizerou/Kořenov I/pásová modrá s tím, že cyklotrasa je v úseku
Paseky (střed)/Bosna/Kořenov/Tesařov I v souběhu s cyklotrasou KRMAP č. 3
Návrh/změna: prodloužení Kořenov I/Martinské Údolí
Podrobné vedení trasy po prodloužení:
Martinské údolí/Kořenov ČD/Lesní chata/Zvonice/Kořenov „i“/Flamberka/Bosna
/Paseky muzeum/Paseky kříž. Pod vlekem/Paseky křížení s trasou č. 4170

Projekty:

Optimalizace turistických tras a cyklotras

Turistická multifunkční magistrála Euroregionu Nisa

TURISTIKA PRO VOZÍČKÁŘE

Jizerské hory jsou vhodným terénem i pro pohyb turistů upoutaných na vozík. V terénu byly vytipovány a projety doporučené trasy (Jizerské hory - trasy pro vozíčkáře 1 : 50 000). Trasy jsou voleny tak, aby je mohl použít každý vozíčkář bez nebezpečí úrazu a s ohledem na druh pohonu, tj. mechanické či elektrické vozíky. V mapové části jsou rovněž označeny bezbariérové přístupy do stravovacích a ubytovacích zařízení. Pan Jiří Jiroušek, autor tras, doporučuje dojet na zvolené místo autem a po okruhu se vrátit do východiska. Trasy jsou vyznačeny ve výkrese č. 3_B Sportovně rekreační využití území - letní rekreace (klapka turistických tras).

VENKOVSKÁ TURISTIKA

Venkovská turistika je stále více s prosazující a zejména ve vyspělých zemích vyhledávanou formou odpočinku, zejména lidí z měst. Venkovskou turistiku představuje pobyt ve venkovském klidném prostředí, bez nabídek masových aktivit a ruchu. Pobyt ve venkovských chalupách a penzionech spojený se zpomaleným “tempem” a relaxací v klidné a malebné krajině, je hlavní náplní této aktivity.

Specifickým typem venkovské turistiky je agroturistika a v poslední době stále častěji zejména hyppoturistika – tj. jízda na koni a další aktivity.

Agroturistika

Agroturistika je venkovský typ turistiky spojený s pobytem na zemědělské farmě, která nabízí různé aktivity od pouhého pozorování života na farmě přes aktivní formu prací na farmě. Součástí bývá často i nabídka stravování, tradičních řemesel, dále půjčovny kol atd.

Hyppoturistika

Jedná se o typ agroturistiky spojený s nabídkou jezdeckých aktivit od výcviku jízdy na koních, vyjížděky na koních, vyjížděky v kočárech, westernové disciplíny, zimní vyjížděky na saních vyjížděky na saních, Ski Jöring (na lase na lyžích) a další disciplíny.

V řešeném území byly identifikovány následující farmy a pensiony s nabídkou:

- U Němců v Raspenavě - agroturistika
- Farma Vyšehrad v Hraničném - agroturistika, hyppoaktivita
- U potůčku v Lučanech - hyppoaktivita
- Zámeček na Nové Louce - hyppoaktivita - momentálně neprovozují (stav srpen 2005)
- Presidenstká chata na Bedřichově - hyppoaktivita
- Pardubická chata na Kořenovsku - hyppoaktivita
- další event. aktivity lze aktualizovat v nabídce na www.jednotlivych-obci.cz či na www.ubytovanivcr.cz

JÍZDA NA KOLEČKOVÝCH BRUSLÍCH , LYŽÍCH, KOLOBĚŽKÁCH

Pro tento druh sportu nejsou vymezeny speciální trasy či plochy. Oblíbenou a využívanou je silnice podél nádrže Souš, která je rovná a její povrch je hladký, díky menší intenzitě dopravy není rozbitý. Tato trasa není značena, jedná se o spontánní aktivitu. Nicméně, bude vhodné se zamyslet a diskutovat nad tím, zda trasu označit, a tím ji *de facto* zlegalizovat, či ne. Důvodem je bezpečnost sportovců a provozu automobilů. Existuje reálná možnost střetů. Při terénních průzkumech nebyla zjištěna další lokalita využívaná těmito sporty.

Záměr: Bedřichov - výhled /záměr vybudování osvětleného okruhu od stadionu do lesa pro jezdce na kolečkových bruslích a lyžích (nositel záměru Jizerská o.p.s.).

REKREACE

- poznávání přírody
- sběr lesních plodů, houbaření
- koupání
- tramping, táboření, kempování
- letní bobové dráhy

POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Zahrnuje turistiku individuální a skupinovou:

- nabídky naučných a exkurzních stezek (viz výše)
- vycházkové okruhy (viz výše)
- vycházky/trasy zaměřené na bližší poznání přírody, historie i současnosti Jizerských hor, které jsou určeny k doplnění ekologické výchovy pro kolektivy školních tříd a mimoškolních zájmových skupin, pro rodiny s dětmi a další zájemce; každá vycházka je doplněna metodickým listem s nápady na hry, úkoly a testy (www.projizerky.cz):
 - Jindřichov: Loučná, Jindřichov, Horní Maxov, Bramberk, Jindřichov, Mšeno
 - Bramberk: Lučany, Bramberk, Horní Lučany, Vyhlídka, Smržovka
 - Slovanka: Bedřichov, Královka, Hrabětice, Slovanka, Malá Strana, Horní Maxov
 - Hašlerka: Lukášov, Hašlerka, Hraničná, Vyšehrad, Mšeno
 - Kristiánov: Bedřichov, Nová Louka, Kristiánov, VD Josefův Důl, Bedřichov
 - K Vápennému vrchu: Raspena ČD, Vápenný vrch, rybník Šolcák, Holubí potok, Raspenava ČD
 - Nivou Štolpichu: Luh p/S, tůň Lom, Farská louka, Kámen osvobození,
 - a) rybník Haken, Raspenava
 - b) Viničná cesta, Oldřichovské sedlo, Oldřichov
 - Na Ořešník: Hejnice, Ořešník, Ferdinandov, Hejnice
 - K Černému potok: Bílý Potok p/S, vodopád Černého potoka, Hajní kostel, Liščí chata, Bílý Potok p/S
 - K Huberte: Bílý Potok p/S, Huberta
 - a) Bartlova bouda, Bílý Potok p/S
 - b) U červeného buku, U Kyselky, Nové Město p/S

SBĚR LESNÍCH PLODŮ A HOUBAŘENÍ

Sběr lesních plodů (zejména borůvky, event. brusinky, maliny, ostružiny) houby a houbaření představuje významnou a oblíbenou doplňkovou aktivitu vycházek, venkovské turistiky a relaxace. Díky své individualitě není normální způsob této aktivity, kterou lze provozovat bez omezení, kromě vstupů do rezervací, škodlivý.

V posledních letech se ovšem ze sběru lesních plodů stává nájezd profesionálních sběračů borůvek pro peníze, zejména nezaměstnaných či Ukrajinců. Tito sběrači způsobují velké škody (viz kapitola 5. 3.) na mladých porostech, ničí keře borůvčí, najíždějí do hor až do středu Jizerských hor, trhají v rezervacích. Lovecká sezona navíc zvyšuje riziko postřelení, skrčeného člověka může myslivec postřeli. Postiženými lokalitami jsou zejména okolí Oldřichova v Hájích v Černém dole a kolem Černé Nisy.

KOUPÁNÍ

Koupání je oblíbenou letní aktivitou. V Jizerských horách je aktivitou doplňkovou, z důvodu teplotních a srážkových a z důvodu proměnlivosti počasí. V nabídce rozlišujeme:

Umělá koupaliště: koupaliště v Novém městě pod Smrkem v areálu kempu
koupaliště v Hejnicích v areálu kempu
koupaliště v Raspenavě v areálu kempu
koupaliště v Bedřichově
koupaliště v Lučanech n/N
koupaliště v Tanvaldě
koupaliště ve Zlaté Olejnici
koupaliště pro otužilce v Josefodole

Přírodní nádrže: přehrada Fojtka
přehrada v Jablonci n/N

Příležitostné/nepovolené: přehrada Černá Nisa – současné příležitostné je tolerováno

Bazény: jsou poměrně standardní součástí nabídek penzionů, včetně krytých bazénů a saun (výborná relaxace po cyklistických a lyžařských aktivitách) – nabídky viz www stránky obcí a penzionů

BIVAKOVÁNÍ, TÁBOŘENÍ, LOVECKÉ CHATY, BUNKROVÁNÍ

Bivakování a volné táboření není na území CHKO povoleno. Je provozováno příležitostně a nepůsobí problémy. Horské chaty LS poskytují i k individuální rekreaci, nejen pro své zaměstnance.

V poslední době narůstá problematika využívání bývalých vojenských bunkrů. Roste tlak ministerstva obrany na prodej těchto staveb. Problematika obecně souvisí s následným využíváním - vlastníci nárokují přístup k objektům, které využívají jako „rekreační objekty“, vzniká problém hluku, odpadů atd.

KEMPOVÁNÍ, SKAUTSKÁ TÁBOŘIŠTĚ

Autokempy: Hejnice - s koupalištěm
Raspenava - Areál Smědá - s koupalištěm
Nové město pod Smrkem - s koupalištěm
Tanvald - Areál Tanvaldská kotlina
(Liberec - areál v Pavlovicích)
v nabídce penzionů jsou nabízena i místa pro autokaravany s využitím příslušenství penzionů

Chatové osady: Bílý Potok - sportovně rekreační areál „V zátiší“
Bílý Potok - chatová osada

Stanová tábořiště: lokalita Farská louka - jedná se o organizovaná tábořiště povolovaná individuálně pro účely letních táborů
v nabídce penzionů jsou často nabízena místa pro stanování s využitím příslušenství penzionů

LETNÍ BOBOVÉ DRÁHY

Tyto aktivity zatím nejsou v Jizerských horách provozované. Zařízení vyžaduje především dostatečně dlouhý, široký a sklonitý svah a potřebné zázemí (především parkovací plochy). V Libereckém kraji je bobová dráha provozována pouze v Harrachově.

Záměr: soukromý investor uvažuje s vybudováním vyhřívané bobové dráhy v Janově nad Nisou v Hraničné (lokalita stávajícího vleku) v roce 2006.

SPORTY

- motorové sporty
- horolezectví
- orientační běh, cyklistický orientační běh
- sporty vyžadující zařízení (tenis, fotbal, volejbal, minigolf)
- golf

MOTOROVÉ SPORTY

Motorismus představuje stále rostoucí rekreační aktivitu, přičemž nové podoby této aktivity lze obtížně předpovídat. Příčinou růstu této aktivity je jednak technický vývoj stále dokonalejších a bezpečnějších dopravních prostředků a dále ekonomicky silná skupina uživatelů. S ohledem na vysoce negativní vlivy aktivity při relativně nízké četnosti provozovatelů existuje velmi vysoký potenciál nárůstu s vážnými dopady na přírodu. Devastaci rozsáhlého území CHKO mohou způsobit pouze desítky motoristů. V poslední době se navíc objevují půjčovny čtyřkolek, motocyklů či sněžných skútrů. Vjíždění motorových vozidel mimo místní komunikace a silnice je v CHKO zakázáno, a to i na lesní účelovou komunikaci.

Rozlišujeme skupinové či individuální aktivity:

- automobilové soutěže (rallye) – jednorázové, provozovány na zpevněných komunikacích, hromadný charakter s doprovodnými aktivitami a diváky
- motocyklové soutěže – dtto automobilové soutěže, podstatná část tratí vedena volným terénem, negativní dopady na přírodní prostředí vyšší
- motokros, autokros – dtto motocyklové soutěže, větší poškození terénu
- rekreační jízdy terénních automobilů, motocyklů, čtyřkolek – provozovány jednotlivci nebo malými skupinkami, atraktivní jsou těžké terény a méně frekventovaná místa, často nejcennější a zvláště chráněná území
- rekreační jízdy pásových vozidel a sněžných skútrů – zimní varianta předchozí aktivity
- provoz speciálních strojů – souvisejí se schválenými rekreačními a sportovními aktivitami, např. provoz sněžných rolb pro úpravu lyžařských svahů a běžeckých stop

Provozované areály: Tanvaldská kotlina - motocyklový a sportovní areál

Radčice u Liberce - motokrosový areál bývalého cvičiště

HOROLEZECTVÍ

Horolezecké terény v CHKO JH patří k nejrozsáhlejšími nepískovcovým terénům v Čechách, která nevytvářejí typická skalní města s výraznou kumulací věží na malé ploše, skály jsou roztroušeny v severních svazích hor. Horolezectví je prováděno na celkem 108 evidovaných vrcholech, z nichž, až na výjimky, jsou všechny na území NPR a horolezecká činnost je zde podle § 29 písm. f zák. 114/1992 Sb. zakázána. Český horolezecký svaz zažádal prostřednictvím Vrcholové komise pro Liberecko-lužickou oblast o udělení výjimky z tohoto zákazu. Funguje dobrá komunikace mezi horolezci a Správou CHKO Jizerské hory.

Většina negativních vlivů (poškození povrchu skal a vegetačního krytu vlastním lezením, narušování skalního povrchu a vegetačního krytu při prvovýstupech, sešlapování terénu v okolí skal a na přístupových cestách, odpady, ohniště) nemá obecně na přírodní prostředí devastující účinky za předpokladu přiměřené intenzity aktivity. Váha problému však narůstá skutečností, že se převážná část významných terénů vhodných pro jednotlivé horolezecké disciplíny nachází v územích se zvláštní ochranou.

V současné době je z důvodu relativní dostupnosti atraktivnějších lezeckých terénů a nových trendů v horolezectví návštěvnost zdejších horolezeckých terénů malá (s výjimkou oblasti Srázy - Zvon).

ORIENTAČNÍ BĚH

Jizerské hory představují ideální terén pro orientační disciplíny. Zmapované a často využívané terény pro orientační běh na území CHKO JH jsou v západní části CHKO v prostoru mezi obcemi Mníšek, Oldřichov v Hájích a Větrov. Na základě dohody Správy CHKO JH a oddíly orientačního běhu nejsou mapovány terény v první zóně. Další aktivity probíhají vždy po dohodě se Správou CHKO JH. Vzhledem k faktu, že vlastní závod je časově omezenou a z pohledu pravidel jasně vymezenou záležitostí, nehrozí střety s ochranou přírody.

SPORTY VYŽADUJÍCÍ ZAŘÍZENÍ

Mezi sportovní aktivity vyžadující zařízení patří především sporty míčové, tenis, stolní tenis, minigolf, cvičení, posilování, bowling, kuželky atd. Tyto aktivity vyžadují hřiště, sportovní haly, fitcentra, posilovny a další zařízení. Tyto nároky jsou uspokojovány nabídkou obcí či jinými subjekty. Minigolf, tenis, fitcentra atd. jsou často součástí nabídky penzionů či hotelů a tomu odpovídá i zvyšující se standard ubytovacích zařízení.

GOLF

Na území CHKO Jizerské hory v mírně členitém terénu mezi Libercem a Mníškem, resp. mezi Fojtkou a Radčicemi, je vybudováno golfové hřiště. Jedná se o 18 jamkové hřiště mistrovského charakteru o rozloze 102 ha. Roční návštěvní kapacita je 15 000 osob.

6. 4. 2. ZIMNÍ AKTIVITY

V následujícím přehledu byly vybrány opět aktivity dle tabulky Správy CHKO Jizerské hory. Nicméně jsou popsány pouze aktivity, které byly jednoznačně identifikovatelné a verifikované.

Přehled sportovně rekreačních aktivit je obsahem grafické části výkres č.A Sportovně rekreační využití území/zimní rekreace. Níže uvedené aktivity a záměry jsou v grafické příloze označeny číslem dle textu [ozn].

- sjezdové lyžování, snowboarding
- běh na lyžích
- jízda na saních
- skialpinismus
- skoky na lyžích
- jízdy psích spřežení

SJEZDOVÉ LYŽOVÁNÍ, SNOWBOARDING

Bedřichov ozn. 1

Sjezdové lyžování:

- 8 vleků – Malinovka 1 – délka 485 m – kapacita 810 osob/hodinu
 Malinovka 2 – délka 527 m – kapacita 700 osob/hodinu
 Pastviny 1 – délka 496 m – kapacita 900 osob/hodinu
 Pastviny 2 – délka 496 m – kapacita 900 osob/hodinu
 Ještěd – délka 394 m – kapacita 800 osob/hodinu
 Liaz – délka 307 m – kapacita 550 osob/hodinu
 Klindera – délka 280 m – kapacita 430 osob/hodinu
 Dětské hřiště – délka 153 m – kapacita 430 osob/hodinu

- sjezdové tratě – 6 km tratí

Běžecké lyžování:

- v obci tratě na běžeckém stadionu 1 – 10 km
- na stadionu nástup na hlavní trasu Jizerské magistrály s napojením na vedlejší trasy a okruhy

Parkování:

- ústřední parkoviště 250 stání

Areál Špičák- Albrechtice v Jizerských horách ozn. 2

Sjezdové lyžování:

- lanová dráha Špičák 1 – délka 1178 m – přepravní kapacita 2400 osob/hodinu
- 5 vleků – Špičák 2 – délka 955 m – kapacita 1200 osob/hodinu
Zalomený – délka 546 m – kapacita 900 osob/hodinu
Pod lesem – délka 180 m – kapacita 430 osob/hodinu
Dětský – 18 m – 430 osob/hodinu
Přiblížovák – kapacita 600 osob/hodinu
- sjezdové tratě – 6 km tratí

Snowboarding:

- snowpark

Parkování:

- Špičák I – U krmelce – 130 stání
- Špičák II – centrální – 150 stání
- u pošty

Janov nad Nisou ozn. 3

Sjezdové lyžování:

- vlek – délka 270 m – přepravní kapacita 400 osob /hodinu
- sjezdové tratě – slalomová trať 270m
turistický trať 480m, vhodná pro snowboarding

Areál Severák – Janov nad Nisou ozn. 4

Sjezdové lyžování:

- 10 lyžařských vleků, přepravní kapacita 5425 osob/hodinu
- sjezdové tratě v délce celkem 5 km, sjezdovka Jih pro náročnější, množství tratí pro děti

Běžecké lyžování:

- nástup na tratě Jizerské lyžařské magistrály

Snowboarding:

- snowpark

Parkování:

- parkoviště u chaty Arnika
- parkování u kapličky

Josefův Důl ozn. 5 - 7

Sjezdové lyžování:

- ozn. 5 Ski Lucifer: 3 vleky – Velký – délka 500m, kapacita 700 osob/hodinu – trať 500 m
Peklo – délka 210 m, kapacita 400 osob/hodinu – trať 40 m
Malý – délka 110 m, kapacita 400 osob/hodinu – trať 15 m
- ozn. 6 Játka (Jedlová) – vlek 250m, 400 kapacita osob/hodinu – trať 270 m
- ozn. 7 Bukovka: 2 vleky – Bukovka – délka 750 m, kapacita 1100 osob/hodinu – trať 800 m
Donťák – délka 340 m, kapacita 500 osob/hodinu – trať 340 m

Běžecké lyžování:

- běžecký stadion (Dolní Maxov) – 1,5 km

- Hájenka – Rozmezí – 4 km – navazuje na Jizerskou magistrálu
- Antonínov – Mariánsko Horské Boudy – 6 km
- Vodní nádrž Josefův Důl – Kristiánov – Nová Louka – 7 km – navazuje na Jizerskou magistrálu

Albrechtice v Jizerských horách ozn. 8

Sjezdové lyžování:

- vleky a tratě pro méně náročné – Světlý vrch, U Tomáše, U kapličky, Technické služby
- areál Mariánská hora – plánovaný rozvoj areálu

Lučany n/N – Smržovka – Tanvald ozn. 9 - 10

Sjezdové lyžování

- ozn. 9 vlek v Lučanech nad koupalištěm – záměr prodloužení
- vlek Filip ve Smržovce
- ozn. 10 vlek Rumburk v Tanvaldě

Desná ozn. 11

Sjezdové lyžování:

- ozn. 11 areál Parlament: 3 vleky – délka 600 m, kapacita 930 osob
délka 300 m, kapacita 500 osob
dětský - délka 100 m, kapacita 300 osob
3 sjezdovky - délka tratí – 2 km
- vlek Desná 1 – 500 m, pod Desenským vrchem 300 m
- vlek Nová Huť – 250 m; vlek Novina – 300 m
- lyžařské můstky v Desné I

Areál Černá Říčka Desná – osada Černá Říčka ozn. 12

Sjezdové lyžování:

- vlek A – přepravní kapacita 780 osob/hodinu
- vlek B – dětský – přepravní kapacita 120 osob/hodinu
- sjezdové tratě – středně těžké – hlavní 480 m, Domky 500 m
lehké – Zadní 720 m, Loučky 780 m

Běžecské lyžování:

- běžecské kolečko 3 km

Snowboarding

- Mini Snowpark

Parkování

- parkoviště označené celosezónní cca 25 stání
- parkoviště v areálu zimní cca 15 – 21 stání

Sportovní areál Rejdice – SKI areál Panorama ozn. 13

Sjezdové lyžování:

- lanová dráha Morávka – Štěpánka - délka 950m, přepravní kapacita 950 osob/hodinu
- vlek Panorama – délka 550 m – přepravní kapacita 480 osob/hodinu

- vlek Lyžařská a snowboardová škola telemark – délka 120 m – 320 osob/hodinu
- sjezdové tratě – délka tratí 1,5 km

Běžecské lyžování – upravené běžecské tratě:

- Okolo Bílé Skály – 8 km
- Rozhledna Hvězda/Štěpánka – 13 km
- V areálu Hvězda okolo Štěpánky – 9 km

Snowboarding

- rejdicový Elan Snowpark – délka 1 km, šířka 200 m

Parkování:

- záměr vybudovat parkoviště pro 150 stání

Kořenov – Polubný - Příchovice - Rejdice ozn. 14 - 20

Sjezdové lyžování:

- ozn. 14 vlek Sokol
- ozn. 15 vlek Bavorák
- ozn. 16 vlek u Lesní chaty
- ozn. 17 vlek bez názvu
- ozn. 18 vlek pod Štěpánkou
- ozn. 19 vlek U pašeráka - přibližovák
- ozn. 20 vlek U Čápa – délka 567 m – kapacita 1440 osob/hodinu

3 sjezdové tratě – délka tratí 1,9 km

snowboarding - lyžařská škola

parkování nad horní stanicí – cca 80 stání

Lyžařský areál Paseky nad Jizerou ozn. 21

Sjezdové lyžování:

- 7 vleků : Doppelmayr CP F 800 – délka 1162 m, kapacita 1406 osob/hodinu
Tatrapoma H-210 – délka 1160 m, kapacita 1000 osob/hodinu
Tatrapoma P 90 – délka 232 m, kapacita 360 osob/hodinu
Doppelmayr DL 750 – délka 750 m, kapacita 1400 osob/hodinu
BVL 300 DL – délka 280 m, kapacita 360 osob/hodinu
Vlek 6I – délka 120 m, kapacita 50 osob/hodinu
Vlek 7 – délka 700 m, kapacita 50 osob/hodinu
- sjezdové tratě – 10 tratí s celkovou délkou 9 km

Snowboarding

- snowpark

Běžecské lyžování

- od horních stanic vleků okruh okolo Bílé Skály a ke Štěpánce
- okruhy navazují na Krkonošskou lyžařskou cestu a na Jizerskou magistrálu

Parkování

- kapacitní parkování u dolní stanice vleků

Zlatá Olešnice ozn. 22

Sjezdové lyžování

- místní vlek

Swieradów zdroj ozn. 36

Sjezdové lyžování

- areál Świeradowiec

BĚH NA LYŽÍCH

Jizerské hory jsou naprosto vyjímečné pro sportovní a rekreační běhání na lyžích. Paradoxně k tomuto výrazně přispěla mj. ekologická katastrofa v 70. letech, kdy došlo odlesnění velké části Jizerských hor a k budování lesních cest nutných k likvidaci dřevní hmoty. Spolu s rozvojem techniky pro úpravu běžeckých tras to přineslo spoustu možností pro lyžaře. Pro zjednodušení orientace lyžařů byla roku 1987 vytvořena dnes proslulá Jizerská lyžařská magistrála, kterou tvoří síť lyžařských cest značených 4 barvami. O úpravu tras se stará Jizerská o.p.s.

Jizerská magistrála:

- červená páteří / 21 km: stadion Bedřichov – Nová Louka – Kristiánov – Na Knajpě – Hraniční – Promenádní – Mořina
- modrá spojovací / 14 km: sedlo Maliník – Vládní – Za Černou Nisou – Bílá Kuchyně – Hřebínek – Čihadla – Mariánskohorské boudy – Albrechtice v JH
- zelený okruh / 14 km: Nová Louka – přehrada Josefův Důl – Kristiánov – Panelka – Hřebínek – Nová Louka
- žlutý okruh / 14 km: stadion Bedřichov – U Hájenky – Pod Královkou – Presidentská – Jablonecká – Kristiánov – Nová Louka – stadion Bedřichov

Kromě Jizerské magistrály, která tvoří páteř běžeckých tras, jsou postupně budovány okruhy a trasy mimo tuto síť. Jedná se o kratší okruhy, které jsou nabízeny např. v rámci lyžařských areálů (viz výše).

Sřety s ochranou přírody probíhají sekundárně, tzn., že nedochází k odlesňování atd., ale v důsledku pohybu desetitisícových davů lyžařů – hluk, odpadky, krácení lesních cest atd. (viz kapitola 5.3. lesní hospodaření).

SKIALPINISMUS

Jízda volným terénem mimo upravené svahy zatím sice neprobíhá masově, ale je registrována na Smrku, Smědavské hoře, Jizeře. Vzhledem k vzrůstajícímu zájmu o provozování adrenalinových sportů lze předpokládat nárůst této aktivity a konflikty se zájmy ochrany přírody.

SKOKY NA LYŽÍCH

Skoky na lyžích vznikly jako jízda z kopce v terénu s překážkami. Jednalo se vlastně o outdoorovou aktivitu 19. století (v Čechách je dokladována od roku 1896). V Jizerských horách vyrostl první skokanský můstek již v roce 1900 v Desné. O 20 let později následoval velký rozmach tohoto sportu a v období 50. – 70. let dvacátého století byl skokanský můstek prakticky v každé vesnici. Mezi sportoviště, na kterých s ještě v 80. letech skákalo, patří můstky v Albrechticích, v Černé Říči, v Josefodole a v Tanvaldě.

V současné době je na území Jizerských hor provozován nový žakovský areál v Lučanech n/N a na rekonstrukci čeká areál v Desné. Vzhledem k tomu, že se nepředpokládá budování nových areálů a

že rekonstrukce neznamená nový zásah do přírodního prostředí, nepředstavuje tento sport riziko z hlediska střetů s ochranou přírody.

JÍZDY PSÍCH SPŘEŽENÍ

Tažní psi a jízdy psích spřežení představují druh sport, který byl z prostředí Jizerských hor vytlačen pro nedostatek prostoru a možný střet s turisty. Byly vytlačeny i závody psích spřežení, které se v minulosti konaly na Jizerce.

JÍZDA NA SNĚŽNÝCH SKÚTRECH

Jízdy na sněžných skútrech a terénních bugatkách zahrnujeme do zimních motorových sportů, jejichž rozvoj představuje riziko pro přírodu Jizerských hor (důvody viz výše - motorové sporty). Jízda bez povolení mimo lesní cesty, někdy i přes rezervace, a ohrožení turistů jsou nejzávažnějšími střety. Při vlastních průzkumech byla evidována půjčovna skútrů ve Ski areálu Panorama. Lokalitou ohroženou event. střety jsou především Rejdice a Příchovice.

6.4.3. ZÁMĚRY

V následujícím přehledu jsou shrnuty záměry, které byly definovány na základě:

- analýzy územně plánovacích a programových dokumentací
- konzultace se Správou CHKO Jizerské hory
- historicky uvažovaných záměrů
- jednání pracovní skupiny Euroregionu Nisa – les.

Více viz kapitola 3.4. Analýza územně plánovacích dokumentací obcí.

Ozn.	Záměr
8	Rozvoj skiareálu Křížek z Desné Rozvoj areálu na Světlý vrch v Albrechticích – skiareál, běžecké kolečko
23	Propojení SKI areálů Rejdice - Paseky
24	Vlek na Hvězdu – historický záměr, zatím není aktuální
25	Rozšíření SKI areálu Špičák – JIH Rozšíření slalomového svahu sever
26	Záměr prodloužení vleku na Bramberk od koupaliště v Lučanech n/N
27	Rozvoj SKI areálu na Mariánské hoře v Albrechticích v JH
28	Záměr propojení areálů Bedřichov – Severák – Janov n/N
29	Pozemní lanová dráha Liberec - Bedřichov
30	Lanovka na Královku – historický záměr, zatím není aktuální
31	Lanovka na Krásnou Máří – záměr zamítnut
32	Propojení Bílého Potoka na Smědavu – historické záměry Vlek na Smědavě
33	Vybudování SKI areálu Smrk Propojení lanovou dráhou s Lázněmi Libverda
34	Záměr vybudování areálu v oblasti Izerski Stóg
35	Záměr vybudování zimního areálu v lokalitě Kop. Stanisław
36	Rozšíření areálu Świeradowiec
37	

ZÁVĚRY . OKRUHY PROBLÉMŮ K ŘEŠENÍ . DOPORUČENÍ

- Uvedený přehled aktivit byl sestaven na základě dostupných podkladů a vlastních terénních průzkumech území.
- V rámci zpracování byly prověřeny všechny územní plány obcí, programové dokumenty mikroregionů a byly shromážděny dostupné podklady o záměrech či námětech na nové aktivity v Jizerských horách.
- Všechny uvedené aktivity jsou verifikovány, tzn. koncepční záměry jsou převzaty z citovaných dokumentů a dokumentací, aktivity byly převzaty z www stránek a byly všechny prověřeny v terénu.

Použité podklady:

- www stránky obcí, penzionů, sportovních klubů
- www.holidayinfo.cz
- Prodloužení tras na Kořenovsku. Pracovní materiál. I. Moravcová. Odbor cestovního ruchu Krajského úřadu Libereckého kraje. Srpen 2005.
- Registr sítě cyklotras a cyklokoridorů. Pracovní materiál. I. Moravcová. Odbor cestovního ruchu Krajského úřadu Libereckého kraje. Srpen 2005.
- Stanovisko odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu Libereckého kraje k naplňování cílů Národní cyklostrategie ČR a příprava na Synergický efekt 2006.
- Turistická mapa Jizerské hory – trasy pro vozičkáře. Edice Geobáze. Vydala geodézie ČS a.s. Praha 2001.
- Hušek J.: Horolezectví, motorové sporty. Analýza aktivit pro práci skupiny RST při MŽP ČR. Správa CHKO Jizerské hory. Liberec. Duben 2005.
- Mejzrová J.: Přehled stávajících vleků a sjezdovek, záměry a historické záměry. Srpen 2005.
- Pazderský M.: Vývoj využití Jizerských hor k zimním aktivitám. Tematický Atlas. Technická univerzita Liberec, katedra geografie PF. 2004.
- www.rejdice.cz; www.mujiweb.cz/www/sdhcernaricka; www.ceskehory.cz
- Polské záměry. Informace z jednání skupiny Eurex – lesy dne 9. 6. 2005 na Správě CHKO Jizerské hory.